

Voorbeeld Inhoudsopgave Voortgangsrapportage RES 2023

Toelichting

In hoeverre bestaat er op basis van nationale en/of Europese regelgeving een plicht om een milieueffectrapportage (mer) uit te voeren bij de Regionale Energiestrategie? Een onafhankelijke werkgroep is - n.a.v. vragen uit de Tweede Kamer – met deze vraag aan de gang gegaan. Zij leverde in maart 2022 een adviesrapport op. Kern van het advies is dat voor het tot stand komen van de RES 1.0 een plan-MER niet verplicht was. Na het in werking treden van de Omgevingswet is de RES soms plan-MER plichtig. Dit heeft gevolgen voor de inrichting van het RES-proces. Er zal voortaan een onderscheid worden gemaakt tussen een RES Voortgangsdokument en een RES Herijking. Het advies heeft geen invloed op de planning en het doelbereik van de RES'en.

Monitoring en verantwoording: RES Voortgangsdokument 2023, 2025 etc

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat om goed zicht te houden op het doelbereik alle regio's de voortgang systematisch elke twee jaar in beeld brengen en dit vastleggen dit in een dokument. In plaats van de RES 2.0 wordt dit nu als gevolg van het advies RES en MER het Voortgangsdokument.

In het Voortgangsdokument geeft de regio inzicht in de vraag of ze op koers ligt met het regionale bod voor 2030. De regio beschrijft de voortgang van het realiseren van de RES-bieding (gerealiseerd, pijplijn, ambitie) en afspraken die in RES 1.0 omschreven zijn. Daarbij is het van belang dat de regio's aangeven in hoeverre de resultaten van RES zijn verankerd in het omgevingsbeleid en welke instrumenten daarvoor zijn gebruikt. Is er al een plan MER uitgevoerd? Zijn er al onherroepelijke vergunningen? Kan het op het net? Hoe verloopt de participatie? Welke relaties zijn er gelegd met andere sectoren/thema's in het gebied? Leidt dit tot koppelkansen? Dit is cruciale informatie om landelijk te kunnen monitoren of de 30 regio's sámen ook op koers liggen voor 2030. Ook vragen we de regio's om aan te geven of en zo ja, welke knelpunten en/of belemmeringen zij signaleren die landelijk, provinciaal, regionaal of lokaal opgelost moeten worden om het gewenste doel te realiseren.

Dat maakt het mogelijk om met elkaar zicht te hebben op de voortgang en bij te kunnen sturen in beleid en/of uitvoering. Het is ook van belang voor de investeringsplannen van de netbeheerders. Het realiseren van infrastructuur heeft een lange doorlooptijd. Het dokument waarin de voortgang wordt vastgelegd noemen we het RES Voortgangsdokument 2023, 2025 etc. Dit dokument heeft geen kaderstellend karakter en is niet plan-m.e.r. plichtig. Dit dokument wordt vastgesteld door de stuurgroep RES en colleges van gemeenten, provincie en waterschap en voorgelegd aan de volksvertegenwoordigers op vergelijkbare wijze als bij andere voortgangsrapportages.

Dit dokument wordt daarnaast ook ter informatie actief gedeeld met alle maatschappelijke stakeholders en opgeleverd aan NP RES ten behoeve van de foto RES en de monitoring door PBL.

Herijken en/of nieuwe kaders stellen

Tijdens het uitvoeren van de Regionale Energiestrategie gaan er nieuwe inzichten ontstaan. Er kan ook sprake zijn van nieuwe/gewijzigde of geconcretiseerde lokale, regionale en landelijke ambities of van innovaties in technieken of bronnen. Dit kan leiden tot het herijken van de gezamenlijk opgestelde plannen en het stellen van kaders voor toekomstige ontwikkelingen in de regio. Wanneer dit precies plaatsvindt in de regio is

maatwerk en kent dus logischer wijs geen vaste ritmiek. Dit document noemen we de RES Herijking 2.0, RES Herijking 3.0 etc. We verwachten dat de herijking voor met name de nieuwe ambities, vanwege afvallen van zoekgebieden, het zien van extra mogelijkheden, het concretiseren van zoekgebieden naar locaties of het koppelen met andere opgaven in de meeste gevallen de komende anderhalf jaar in veel regio's plaats gaat vinden. Dit is ook belangrijk vanwege het feit dat de vergunningen voor de 35 TWh volgens de afspraak in het Klimaatakkoord uiterlijk 1 januari 2025 moeten zijn verleend. Het document RES Herijking zal zich veelal classificeren als een programma [in het kader van de instrumenten Omgevingswet](#). Voor de RES Herijking 2.0, die vaak plan-m.e.r.-plichtig is, is besluitvorming door de volksvertegenwoordigende organen in de regio sterk aan te raden. Het gaat immers om kaders die (opnieuw) worden vast- of bijgesteld. Zie voor nadere [uitwerking de update van de handreiking, het werkblad RES en MER en het werkblad bestuurlijke samenwerking en besluitvorming](#).

De inhoudsopgave van de voortgangsrapportage 2023 op hoofdlijnen

Het document voortgangsrapportage 2023 beschrijft en verantwoordt de stappen die tussen juli 2021 en juli 2023 zijn gezet in de realisatie van de ambities zoals die zijn opgenomen in de RES 1.0. Liggen we met het regionale 'aanbod' op koers voor 2030? Hoe verloopt de ruimtelijke besluitvorming, de concretisering van zoekgebieden, de aanpassing van de netinfrastructuur voor de opwek, het participeren door de omgeving? Waar zijn knelpunten? Is bijsturing nodig?

Daarnaast kijkt het document procesmatig vooruit naar 2025. Wat zien we voor de periode 2023-2025 met een doorkijkje naar 2030 als uitdagingen? Verloopt de ruimtelijke besluitvorming zodanig dat de omgevingsvergunningen tijdig verleend kunnen worden? Hoe verloopt het realiseren van zon op dak/objecten? Waar, wanneer en door wie zijn nog afwegingen te maken zijn in de komende jaren. Dat kan zijn voorzien in een RES Herijking 2.0 of mogelijk in omgevingsvisies of plannen. De basis voor dit document is het regionale perspectief en samenwerking en het zicht op het bereiken van het doel door de duurzame opwek op land en de bovengemeentelijke warmtebronnen. Let wel, het zijn geen nieuw te maken strategische beleidskeuzes in dit document maar het betreft een verantwoording op de voortgang van de al genomen besluiten. De quick-scan tool zoals die nu ontwikkeld is, zal aansluiten op de inhoud uit de voortgangsrapportage en andersom. In de komende tijd wordt tussen het Planbureau voor de Leefomgeving en NP RES met betrokkenheid van de regio's het gesprek gevoerd over

- de verantwoording
- de samenhang tussen de instrumenten waaronder deze voortgangsrapportage
- het hanteren van een vaste set aan indicatoren.

Voorbeeld Inhoudsopgave voortgangsrapportage 2023:

1. Managementsamenvatting

2. Inleiding

Samen aan de slag, hoe heeft de samenwerking een vervolg gekregen, wat bereikt, met wie etc?

3. Voortgang in grip op uitvoering medio 2023

- a. Wat hebben we geleerd van RES 1.0 en nemen we mee in deze fase?
- b. Welke stappen hebben we gezet in proces, ruimtelijke verankering, procedurestappen (visie, plan, vergunning) en inhoud?
  - Is er een proces opgestart voor Herijking RES 2.0? Zo ja wat is de planning?
  - Is er een plan-m.e.r. voorzien? Zo ja is er al een Notitie Reikwijdte en Detailniveau? Wat is de scope en wie is bevoegd gezag?

- Zijn er zoekgebieden afgefallen? Zo ja welke? Zijn er nieuwe zoekgebieden aangewezen? Binnen of buiten de RES?
  - Zijn de zoekgebieden uit RES 1.0 geconcretiseerd naar locaties? Zijn deze locaties opgenomen in omgevingsinstrumenten?
  - Hoe ziet het proces van vergunningverlening uit? Is 1 januari 2025 haalbaar?
  - ...
- c. Waar staat de regio in het realiseren van duurzame opwek op land (wind en zon)?
- Ambitie /uitwerking zoekgebieden?
  - Pijplijn
  - Gerealiseerd
  - Afgefallen
  - Nieuwe ambities/zoekgebieden
- d. Bijdrage RES aan programmering regionale energiesysteem
- Hoe is de RES betrokken bij het programmeren?
  - Wat is de impact van programmeren voor de RES (versnelling, vertraging, ...)?
  - ..
- d. Actuele Regionale Structuur Warmte
- Welke beeld geeft de actualisatie van de RSW met de resultaten van de Transitie Visies Warmte?
  - Wat betekent deze analyse voor de inzet van bovenlokale warmtebronnen en warmte-infrastructuur?
  - Welke denkrichtingen zijn ontwikkeld voor de bovenlokale aspecten van de warmtetransitie en welke rol gaat de RES-samenwerking hierin vervullen?
- f. Voortgang participatie: organiseren van maatschappelijke betrokkenheid, lokaal eigendom etc.
- Is er een participatiekader opgesteld?
  - Hoe staat het met het streven naar 50% lokaal eigendom?
  - Hoe zag het participatieproces eruit? Wie had welke rol? Tevreden over het bereik?
  - Waar liggen kansen of zijn belemmeringen?
  - Wat is de rol van de energiecoöperaties?
  - Hoe is de afstemming/verbinding met georganiseerd met andere thema's/opgaven zoals de warmtetransitie, stikstof, woningbouw, etc?
  - ...
- g. Invulling en resultaten communicatie

4. Vooruitblik naar 2023-2025

- f. RES in het samenhangende regionale energiesysteem: beschrijven van opgaven en knelpunten bij elektriciteit en warmte en beschrijven van het proces waarin deze opgepakt worden. Waar, hoe en door wie worden afspraken gemaakt over:
- het programmeren en prioriteren op regionale schaal binnen het regionale energiesysteem
  - Gebiedsgerichte aanpak
  - Innovatieve oplossingen voor ontlasting van het netwerk
  - ...
- g. RES in de leefomgeving: opgaven en knelpunten bij integrale aanpak en verankering in beleid. Daarbij beschrijven van het proces waarin deze opgepakt worden. Waar, hoe en door wie worden afspraken gemaakt over:

- RES in relatie tot integrale gebiedsgerichte aanpak (stikstof, energie, verstedelijking, industrie, ..); impact gebiedskeuzes op RES
  - Plan en project MER
  - ..
- h. Democratisch proces en betrokkenheid inwoners
- a. Vooruitblik naar de komende twee jaar: hoe worden bewoners en stakeholders betrokken bij beleid en projecten en binnen het omgevingsinstrumentarium.
  - b. Vooruitblik voor kaderstellende en verantwoordingsmomenten volksvertegenwoordigers.
  - c. ...

Herijking RES, inhoud en scope

De RES Herijking is een vormvrij document. Het is aan de regio om te bepalen of het in de RES Herijking ook bredere ambities ten aanzien van energie en klimaat met elkaar in proces wil uitwerken en in het document wil vastleggen. Er zijn bijvoorbeeld regio's die gezamenlijke afspraken ten aanzien van energiebesparing ook in de RES opnemen.

Het ligt voor de hand om vanuit de verantwoording en de vooruitblik die in het voortgangsdokument zijn beschreven, in de RES Herijking in ieder geval de nieuwe ambities, uitgewerkte zoekgebieden, locaties en strategische keuzes op te nemen en te verantwoorden.

Een onderdeel van het proces en de afwegingen die daarbinnen te maken zijn, is de plan-MER. Het plan-MER proces is een procedure met als hoofddoel het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van plannen en besluiten. Het gaat daarbij om plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die (uiteindelijk) nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Een MER geeft vroegtijdig inzicht in de effecten van de in de RES opgenomen ambities. Daardoor krijgen het milieu- en omgevingsbelang:

- een volwaardige plek in de bestuurlijke besluitvorming over de RES'en én
- een vroegtijdige plek in het gesprek met onder meer inwoners en maatschappelijke organisaties.

De plan-MER is niet de enige input voor de afweging en besluitvorming. Bredere inbreng vanuit de stakeholders, inwoners, beschikbare ruimte, andere opgaven, beschikbare netcapaciteit, lokale oplossingen in het energiesysteem, kosten en bestuurlijk draagvlak zijn natuurlijk allemaal input voor de afweging. We verwijzen je graag naar de [handreiking RES](#) voor meer informatie.